

Формування цілісного виховного середовища навчання як чинник становлення особистісної компетентності студента

В.П. РЕШЕТИЛО, доктор екон.наук

Харківська національна академія міського господарства

Метою сучасної вищої школи стає відтворення і передача культурної спадщини нації, сприяння входженню в інформаційну цивілізацію, створення суспільства, заснованого на знанні. Сьогодні існує потреба у фахівцях, мислячих і діючих не ординарно, готових до саморозвитку, здатних самостійно в будь-якій нестандартній ситуації визначити проблему, поставити завдання, знайти оптимальний шлях їх рішення. Все це ставить вищу освіту перед необхідністю формування у майбутніх фахівців професійно - значущої особистісної компетентності. Застосовуючи принципи компетентностного підходу, освітня установа не тільки створює умови для придбання знань, умінь і навиків, але і спонукає людину до усвідомлення своїх потенційних можливостей, перспектив особистісного і професійного зростання.

В процесі формування і розвитку компетентності повинна брати участь вся освітня система вузу, у тому числі і цілісне виховне середовище. *Виховне середовище* – це педагогічно грамотно організована сфера формальної і неформальної діяльності студентів, що дозволяє кожному з них знайти такий спосіб діяльності, який максимально відповідає його біопсихосоціальним особливостям і, відповідно, позитивно позначається на формуванні особистих якостей. Виховне середовище як цілісне, інтегроване утворення має складну багаторівневу і багатокомпонентну структуру. Компоненти середовища існування визначаються структурою людини і, відповідно, потребами і інтересами, що лежать в основі індивідуальної активності. Відповідно до пірамідальної моделі основними компонентами студентського середовища існування виступають: область тілесного існування, що вирішує проблеми біотичного функціонування; область психічної (у широкому сенсі) діяльності студентів, пов'язана з емоційно-вольовою активністю людини; область розумової діяльності, що включає, зокрема, формальну і неформальну учбову діяльність; область духовної діяльності.

Формування цілісного виховного середовища вимагає розгляду ще деяких аспектів соціальної структури внутрішньо вузівського функціонування. З цих позицій можна говорити про наступні види виховної діяльності: індивідуальна виховна діяльність

- будь-яка діяльність, здійснювана на рівні роботи з окремим студентом; внутрішньогрупова діяльність - діяльність усередині академічної групи; клубна діяльність - включеність студентів в інші групи (секції, факультативи і тому подібне); курсова діяльність - об'єднує зусилля студентів одного курсу.

Всі позначені види студентської діяльності можуть бути використані (і використовуються) для вирішення певного типу виховних завдань. Цілями становлення цілісного виховного середовища є: формування трудової мотивації, навчання основним принципам побудови професійної кар'єри і навикам поведінки на ринку праці; формування соціальної і комунікативної компетенції студентів засобами всіх учбових дисциплін; формування конкурентоздатного фахівця на ринку праці; залучення студентів до традицій і цінностей професійного співтовариства, норм корпоративної етики; формування творчого підходу до самоудосконалення у вибраній спеціальності.